

Kongsvinger kommune Flyktningplan

2009 -2012

Innledning:

Flyktningplanen er en revidert kommunal flyktningplan fra 1997. Planen bygger på en nasjonal flyktning- og integreringspolitikk med statlig utarbeidede retningslinjer. Dette gjelder:

- Stortingsmelding nr. 1 2008 - 2009
- Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (Introduksjonsloven). Loven ble vedtatt gjeldende fra 1. september 2004, med tilleggslov gjeldende fra 1. september 2005, opplæring i norsk og samfunnsfag for voksne innvandrere
- Arbeids- og Inkluderingsdepartementets Handlingsplan for integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen og Mål for inkludering. Vedlegg til St.prp. nr. 1 2008 - 2009

Begrepet flyktninger brukes både om personer med flyktningstatus samt personer med opphold på humanitært grunnlag.

Regjering er opptatt av at flyktninger og deres familier raskest mulig kan bidra med sine ressurser i arbeids- og samfunnsliv. Gode ferdigheter i norsk er en viktig forutsetning for innvandreres deltagelse i arbeidslivet. Gjennom introduksjonsloven har innvandrere fått rett og/eller plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap og gjennom lov og forskrift er rammene og målene for denne opplæringen fastsatt.

En forutsetning for god kvalitet i opplæringen og kvalifiseringen er at kommunene har tilstrekkelige økonomiske rammevilkår. Fra 1. september 2005 gis tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap pr. person (per capitatilskudd), et skjønnstilskudd og et resultattilskudd.

For 2009 innføres et grunntilskudd i opplæringen i norsk og samfunnskunnskap som en permanent ordning med høy sats for de kommuner som har mellom 4 og 150 personer i personkretsen, kr. 390 000 pr. år. Basistilskudd og skjønnstilskudd avvikles.

Til kommunenes arbeid med bosetting av flyktninger gis et integreringstilskudd, som fordeles over 5 år.

1. MÅL OG FORUTSETNINGER:

1.1. Mål og forutsetninger for flyktningarbeidet i Kongsvinger kommune

Kongsvinger kommunestyre vedtok i sak 114/08 av 26.06.2008 en årlig bosetting av 25 flyktninger i perioden 2009-2012. En revidert Flyktningplan skulle utarbeides.

Mål for flyktingarbeidet i Kongsvinger kommune:

Mål 2009 – 2012:

1. Mottak av 25 flyktinger årlig
2. Utarbeidelse av en flyktingplan
3. Opprettholdelse av samarbeidet med G.I.V. (Glåmdal Interkommunale Voksenopplæringsssenter)
4. Videreføring av samarbeidet innenfor kommunens enheter med språkpraksisbank
5. Videreføring av samarbeidet med barnehager, skoler, helsesektoren og andre aktuelle enheter
6. Videreføring av samarbeidet med andre aktuelle samarbeidspartnere i og utenfor kommunen.

Mål for 2009:

1. Bosetting av 25 flyktinger
2. Flyktingarbeidet vektlegges i forhold til Flyktingplan 2009-2012
3. Bygge opp et funksjonelt samarbeid innen NAV med vektlegging av kvalifisering
4. Samarbeidet innenfor introduksjonsprogrammet videreføres med G.I.V.
5. Samarbeid med Kongsvinger Statlige Mottak videreføres
6. Opprette et tverrenhetlig samarbeidsorgan for å ivareta tverrfaglighet, helhetstenkning og ansvarliggjøring.
Samarbeidsorganet skal bestå av berørte enheter i Kongsvinger kommune. Evt. andre instanser innkalles ved behov.
Møter: 2 ganger pr. år.

Mandat for samarbeidsorganet:

- Kvalitetssikring av samarbeidet mellom de ulike virksomhetene i kommunen
- Drøfte overordnede og prinsipielle saker som er relatert til flyktinger i Kongsvinger kommune
- Legge føringer for utvikling av flyktingarbeidet
- Initiere saker til politisk behandling.

1.2. Forutsetninger for et velfungerende flyktingarbeid

- Kunnskap og bevissthet om de sentrale føringene i integrerings- og mangfoldspolitikken
- En oversiktlig og konkret flyktingplan med målbare mål
- Et fungerende og forpliktende samarbeid mellom kommunale og eksterne samarbeidspartnere
- Et velfungerende koordinerende ledd
- Velfungerende helsetjenester inkludert psykiatri
- God kvalitetsoppfølging i alle faser av bosettings- og integreringsarbeidet
- Tilstrekkelige faglige personalressurser
- Økonomisk trygghet for flyktingene, spesielt i etableringsfasen
- Gode individuelle kvalifiseringsplaner i introduksjonsprogrammet, med mål om arbeid og økonomisk selvstendighet
- Tilstrekkelige økonomiske midler til flyktingarbeidet
- Kvalifiseringsmuligheter i introduksjonsprogrammet

1.3. Resultatindikatorer

Kortsiktige indikatorer (0-1 år)

- Flyktningene opplever et godt mottaksapparat med god informasjon og veiledning
- Start av introduksjonsprogram med kvalifiseringsplan
- Barn under skolepliktig alder får barnehageplass
- Barn og unge i grunnskolealder får ordinært skoletilbud
- Helsetjenester også til personer med spesielle behov
- Flyktningguide som tilbud
- Fritidstilbud til barn og ungdom – tilbud til voksne som ønsker dette.

Langsiktige indikatorer (2-3 år)

- I løpet av introduksjonsprogrammet/ved endt program er flyktningene i utdanning/arbeid
- Flyktningene har tilstrekkelige norskkunnskaper til å klare samfunnslivet i Norge
- Barn og unge er aktive i fritiden på linje med andre

Langsiktige indikatorer (5 år)

- Flyktningene har skaffet seg egen bolig
- Flyktningene er i vesentlig grad selvhjulpne
- Flyktningene er ressurspersoner for nyankomne flyktninger
- Flyktningene føler naturlig tilhørighet til sitt nye samfunn.

2. ORGANISERING AV FLYKTNINGARBEIDET I KONGSVINGER

2.1 Tverrenhetlig samarbeidsorgan

For å ivareta tverrfaglighet, helhetstenkning og ansvarliggjøring, opprettes det et eget tverrenhetlig samarbeidsorgan i Kongsvinger kommune. Samarbeidsorganet skal bestå av berørte enheter i Kongsvinger kommune. Andre instanser kan innkalles ved behov.

Kommunalsjef for Velferd er leder av utvalget. Utvalget bør ha 2 møter pr. år.

Opprettelse av samarbeidsorganet vil:

- Sikre de forskjellige enheter og samarbeidspartnere større innflytelse i flyktningrelatert arbeid
- Kvalitetssikre flyktningarbeidet i Kongsvinger kommune
- Tydeliggjøre virksomhetenes ansvar og medvirkning ved bosetting og oppfølging av flyktninger
- Være en kanal/informant til flyktningrådet.

2.2. Flyktningråd

Flyktningrådet søkes etablert på ny. Rådet er tidligere politisk vedtatt, men har i flere år ikke vært aktivisert. Antall og aktivitet i innvandrersorganisasjonene i kommunen er varierende.

2.3. Arbeidsoppgaver forbundet med flyktningarbeidet i Kongsvinger kommune

Flyktningarbeidet vil være en del av NAV ved sammenslåing høsten 2009. Antall og type stillinger til dette arbeid vil variere avhengig av størrelse og kompleksitet i bosettingen.

Arbeidsoppgaver forbundet med bosetting av flyktninger omfatter:

- Iverksettelse av bosetting av flyktninger i henhold til politiske vedtak
- Etablering av flyktninger
- Oppfølging og kvalitetssikring av tiltak i samråd med kommunale instanser
- Gjennomføring av introduksjonsprogrammet i samarbeid med G.I.V
- Oppfølging av asylanter gjennom vedtak om norskopplæring.
- Oppfølging av tilskuddsordninger/krav til andre kommuner ved sekundærflyttinger
- Oppfølging av tilskuddsordninger/krav til Fylkesmannen i Hedmark.
- Administrering av Nir-register
- Superbruker Unique Flyktning/Voksenopplæring

2.4 Introduksjonsprogrammet

I henhold til introduksjonsloven skal deltagerne ha tilbud om introduksjonsprogrammet innen 3 måneder etter bosetting. Introduksjonsprogrammet er ett heltidsprogram, med rett til introduksjonsstønad. I Kongsvinger kommune gis tilbudet gjennom G.I.V. En forutsetning for en god kvalifisering innenfor introduksjonsprogrammet er kontakt mellom kommunen, NAV og GIV.

3. SAMORDNING AV KOMMUNALE TJENESTEOMRÅDER I FLYKTNINGEARBEIDET

Tverrfaglighet, helhetstenkning og ansvarliggjøring skal ligge som en plattform for flyktingarbeidet i Kongsvinger kommune. Bosettings- og oppfølgingsarbeidet overfor flyktinger vil være en del av de tjenester som overføres til NAV ved sammenslåingen høsten 2009.

3.1 Helse

MÅL: Flyktingene skal sikres gode og tilstrekkelige helsetjenester

Det stilles krav til kommunenes helsetjenester om systematisk oppfølging av flyktingene både i ankomstfasen og senere. Ved mottak av flyktinger direkte fra utlandet skal flyktingen ha tilbud om generell helseundersøkelse etter ankomst med tuberkulinprøve innen 48 timer. Fastlege skal ordnes snarest til den enkelte flykting. Det er viktig å kartlegge og følge opp behov for behandlende og forebyggende helsetjenester både i forhold til somatiske og psykosomatiske lidelser.

Traumatiske lidelser viser seg ofte på et senere stadium i bosettingsfasen, da gjerne etter at vedkommende har startet sitt introduksjonsprogram. Det vurderes derfor som hensiktsmessig å ha egen kompetanse innen psykisk helsevern.

3.2. Norskopplæring og arbeidspraksis.

MÅL:

- 1. Rett og plikt til introduksjonsprogrammet gjelder for alle bosatte flyktinger mellom 18 og 55 år som er innenfor gjeldende status for dette, og er bosatt i kommunen i henhold til særskilt avtale med utlendingsmyndighetene og kommunen. Introduksjonsprogrammet omfatter norskopplæring med samfunnskunnskap og arbeidspraksis.**
- 2. Det skal på lik linje som for norske statsborgere utarbeides en individuell kvalifiseringsplan.**

Norskopplæringen er hjørnesteinen i den grunnleggende kvalifiseringen gjennom introduksjonsprogrammet. Det å lære språket i et nytt samfunn og i et nytt land styrker ikke bare muligheten for arbeid og utdanning i en videre kvalifisering, men er også ensbetydende med en god kontakt og styrking av sosiale nettverk i samfunnet. Innvandrere og flyktninger over 16 år og som trenger grunnskoleopplæring har rett til gratis opplæring. Grunnskoletilbudet for innvandrerungdom må tilrettelegges med ordinære fagtilbud og eksamensrettet tilbud. Innføringsklasse bør etableres for dem som trenger dette før oppstart i ordinær videregående skole. Voksnes rett til videregående utdanning er fylkets ansvar.

Introduksjonsprogrammet inneholder opplegg hvor deltagerne kan få språkpraksis i de fleste enheter i Kongsvinger kommune. Dette gir uttelling begge veier. For deltager innebærer dette en god innsikt i norsk arbeidskultur og arbeidsliv og for enheten kjennskap til andre type arbeidskultur. Introduksjonsdeltagere kan bli potensielle arbeidstagere etter hvert. Mange har god realkompetanse fra sitt hjemland, og er energiske for å skaffe seg tilleggskompetanse for å kunne ta opp igjen sitt tidligere yrke i nytt land.

Opplæringsplanen i norsk med samfunnsfag skal sikre voksne innvandrere, flyktninger og asylanter en opplæring som gir mulighet til likestilling, deltagelse og integrering i det norske samfunnet. I Kongsvinger kommune er det G.I.V. som gir tilbudet i norsk og samfunnsfag. I samarbeid med kommunen gis det tilbud om passende språkpraksis. Når norskkunnskapene er relativt gode samarbeides med NAV for videre arbeidspraksis i bedrift.

Det gis tilrettelagt undervisning for dem som er analfabeter.

3.3. Arbeid

Voksne nyankomne flyktninger skal som hovedregel være i inntektsgivende arbeid eller i videre utdanning innen to år etter gjennomført kvalifisering via introduksjonsprogrammet. For å nå dette målet kreves en tett oppfølging og et kvalifiseringsprogram som både tilrettelegges og evalueres jevnlig under veis. Det kreves et utstrakt og tett samarbeid med NAV.

3.4. Bolig

Kongsvinger kommune sørger for egnede boliger for bosetting av flyktninger. Det er et mål i kvalifiseringen av flyktningene at de skaffer seg egne boliger når økonomisk evne tilsier det, normal utleieperiode 3 år. Kongsvinger kommune er ansvarlig for å tilby egnede boliger til flyktninger som kommunen bosetter. Som hovedregel gis kun ett boligtilbud. Boligbehovet kan spenne over større familieboliger til mindre leiligheter for enslige. Dette kan medføre behov for kommunale leiligheter av middels standard i ulike størrelser og i ulike boligområder. Det vil også være muligheten for å kunne henvende seg til det private boligmarkedet ved behov. God informasjon om norske boforhold må gis.

Intensjonene med Introduksjonsloven vektlegger økonomiske uavhengighet gjennom introduksjonsstøtten. Dette gir rammer for hvor høye boliggifter som kan aksepteres. Bostøtteordningen kan benyttes.

Husbanken har spesielle ordninger for kommunale anskaffelser av boliger som eventuelt kan benyttes. Kongsvinger Boligstiftelse forvalter alle tidligere flyktningeboliger.

3.5 Barnehage og skole

Mål:

- 1. Holdningsskapende arbeid med vekt på antirasisme skal foregå i alle barnehager og skoler**
- 2. Kongsvinger kommune gir flyktningbarn med foreldre på introduksjonsprogram prioritert inntak i barnehage og SFO**
- 3. Flyktningbarn i grunnskolealder sikres opplæring i norsk og tospråklig fagopplæring og morsmålsopplæring så lenge behovet er der og morsmålopplæring så lenge behovet er der**

Jfr. læringspolitisk strategi 2007 – 2010.

En overordnet læringsstrategi skal rettes mot tjenestetilbudet i kommunens barnehager og skoler. Verdigrunnlag, læringssyn og mål skal primært være rettet mot brukerne. Kompetanse skal utvikles i tråd med rammeplan og kunnskapsløftet, og sikre barn tilpasset opplæring (TPO).

Barnehagen skal gi grunnleggende kunnskap på en rekke sentrale områder, bla.:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse og helse
- natur, miljø og teknikk
- etikk, religion og filosofi
- antall, rom og form

I skolen fører kunnskapsløftet til en rekke endringer i skolens innhold, struktur og organisering fra første trinn i grunnskolen til siste trinn i videregående opplæring. Alle elever skal utvikle grunnleggende ferdigheter og kompetanse for å kunne ta aktiv del i kunnskapsfunnet.

Fem basisferdigheter skal være sentrale i alle fag:

- uttrykke seg muntlig
- uttrykke seg skriftlig
- lese
- regne
- bruke digitale verktøy

Riktig innlæring i barnehager og skoler vektlegges gjennom bruk av morsmålslærere i forhold til behov.

3.6 Kultur og fritid

Flyktninger skal ha muligheter for å delta i organisasjoner innenfor lag, foreninger og idrettsmiljø på lik linje med nordmenn. Kongsvinger kommune vil søke å få i gang ordningen med flyktningguide igjen. Det legges til rette for at flyktninger og innvandrere kan bidra til å berike kulturlivet i Kongsvinger.

Kultur og fritid ses som en viktig del av integreringsarbeidet ut fra synspunktet at dette styrker nettverksbygging. De frivillige organisasjoner spiller en sentral rolle i holdningsskapende arbeid.

Den flerkulturelle kvinnegruppen "Paletten" har vært en aktuell arena for kvinner i Kongsvinger i mange år. Gruppens formål er å være en nøytral møteplass for kvinner som har flyttet til kommunen med ulik bakgrunn, ulik nasjonalitet, religion og kultur. Paletten har vist seg å være en viktig arena, spesielt for nyankomne, og møteplass har vært Lunderbye Nor. Gode lokaler er viktig for videreføring av gruppens virke, og må vurderes på nytt ved eventuelt salg av Lunderbye Nor. Paletten er et samarbeid mellom frivillig innsats, representanter fra flyktninger, frivillighetssentralen og sosialenheten. Det vil også arbeides aktivt med tiltak for menn.

Samarbeidet om Flyktningguiden har innbefattet Hedmark Røde Kors, Frivillighetssentralen og Sosialenheten. Flyktningguiden har vært en god hjelp i integreringsarbeidet, og nevnes også i introduksjonsloven som en meget viktig faktor.

MÅL: Formålet med introduksjonsloven er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltagelse i yrkes- og samfunnslivet og dermed deres økonomiske selvstendighet.

3.7 Sosialtjenesten

I forhold til intensjonen i introduksjonsloven er hensikten å skape en økonomisk selvstendighet for å forhindre at flyktninger blir sosialklienter. Derfor er det viktig å tilrettelegge snarest og senest innen tre måneder for deltagelse i introduksjonsprogrammet. I den første fasen etter bosetting, før introduksjonsstøtten har kommet i gang, vil det være aktuelt med økonomisk sosialhjelp. For enkelte deltakere i introduksjonsprogrammet kan det være aktuelt med supplerende sosialhjelp.

3.8 Barneverntjenesten

Mottak av enslige mindreårige – overføring av ansvar til barnevernet. jfr. Barnevernloven, som skal bidra til å sikre at barns behov og rettsikkerhet blir best mulig ivaretatt. Henviser også til Barne- og likestillingsdepartementet. Rapport: "Barns rettigheter - 2008"

4. SAMARBEID MED EKSTERNE TJENESTER

4.1 Tolk

Mål: Flyktingene gis tilstrekkelig tolketjeneste

Det gis tilstrekkelig tolketjeneste til flyktingene for å kunne gi nødvendig informasjon og ha god kommunikasjon. Tolketjenesten formidles i hovedsak gjennom sosialenheten og i NAV etter sammenslåing.

5. INFORMASJON

MÅL:

God informasjon om flyktingarbeidet vektlegges.

Innbyggerne skal bli godt orientert om kommunens flyktingarbeid.

Informasjon brukes aktivt for å skape positive holdninger.

Flyktingene skal få god informasjon om kommunen og tjenestetilbudene

Dialog og samhandling bidrar til å redusere fremmedfrykt og fordommer.

Informasjon utad formidles gjennom:

- Kommunens nettsider
- Lokalavisen Glåmdalen og andre lokal media (radio og TV)
- Andre informasjonskanaler som går ut til mange

Dette tilsier at Kongsvinger kommune må bidra til at disse kanalene får relevant informasjon om flyktingarbeidet.

Informasjon innad i flyktingmiljøene formidles gjennom:

- Oppfølging av den enkelte flykting
- Introduksjonsprogrammet
- Flyktingeguiden
- Lag og foreninger
- Flyktingrådet (vurderes opprettet)

6. ØKONOMI

Integreringstilskuddet som ytes fra staten de 5 første bosettingsårene fordeler seg slik pr person fra og med 2009:

- År 1: 140 000 (kr. 120 000,- for barn)
- År 2: 141 000
- År 3: 125 500
- År 4: 75 000
- År 5: 70 000

Totalt kr 551 500,- for voksne i perioden. Ved funksjonshemming ytes det i tillegg et engangstilskudd på henholdsvis kr. 146 200, tilskudd 2: kr. 730 800 pr. år over 5 år og kr. 130 000 for personer over 60 år.

For grunnskoleelever ytes det et tillegg på kr. 9 900 pr. elev. I tillegg ytes det et særskilt tilskudd for enslige mindreårige, 115 850,- samt tilskudd for voksne elever i introduksjonsprogrammet. Statlig tilskudd gjennom Fylkesmann.

Vertskommunetilskuddet:

Grunnsats per kommune	kr: 392 000,- pr. år (Tall for 2.halvår 2008)
Sats per mottaksplass	kr: 4 200,- pr. år
Sats per EM-plass	kr: 11 000,- pr. år
Sats per forsterket plass:	kr: 102 000,- pr. år

Tilskudd ved tilbakevending:

Ved tilbakevending til hjemlandet får bosettingskommunen utbetalt halvt integreringstilskudd i tilbakevendingsåret, dersom tilbakevendingen skjer i løpet av første halvår. Dersom tilbakevendingen skjer i andre halvår, utbetales det fullt integreringstilskudd i tilbakevendingsåret.

7. FASER I FLYKTNINGARBEIDET

Arbeidet med bosetting av flyktninger deles inn i fire faser:

1. Utsøkningsfasen:

Omfatter perioden fra Kongsvinger kommune mottar anmodning om mottak fra IMDi til flyktningen fysisk er bosatt i kommunen.

Kommunen tilrettelegger for bosetting, skaffer egnet bolig og tiltak planlegges.

Det er utarbeidet egne rutiner for bosetting.

Det blir i denne fasen foretatt besøk på det mottak flyktningen kommer fra.

Bosettingsavtale inngås. Kartlegging starter allerede i mottaket.

2. Bosettingsfasen:

Det er utarbeidet et bosettingsprogram for tiltak som skal gjennomføres i bosettingsfasen. Fasen er preget av mye praktisk tilrettlegging med installering i bolig, barnehagestart, skolestart m.v. Kartlegging foretas i denne fase, og det tilrettelegges for introduksjonsprogram og individuell handlingsplan.

3. Introduksjonsfasen:

Introduksjonsprogrammet har vanligvis en varighet på 2 år. Den kan forlenges til 3 år etter individuell behandling.

I løpet av denne fasen blir det tilrettlagt for en individuell kvalifiseringsplan.

Tidligere realkompetanse med de kvalifiseringsdokument den enkelte har med fra hjemland blir oversatt og vurdert.

Introduksjonseleven får etter hvert komme ut i språkpraksis, hvor kommunens språkbank blir brukt.

Fast evaluering i forhold til handlingsplan foregår med elev, kommunens primærkontakt, lærere og programrådgiver, NAV og eventuelt andre aktuelle samarbeidspartnere.

4. Oppfølgingsfasen:

Etter avsluttet introduksjonsprogram viser det seg at en oppfølgingstid er en naturlig prosess for mange. Det kan gjelde praksisoppfølging i forbindelse med videre utdanning, i forbindelse med jobbsøking, arbeidsmarkedskurs o.l.

Den viktigste innlæringen er at den enkelte flyktning selv har hovedansvar for eget liv i nytt samfunn.